

Η παραμυθού Σάσα Βούλγαρη...

Είναι ψυχοπαιδαγωγός με επιμόρφωση στην εναλλακτική διδασκαλία και με εμπειρία σε εκπαιδευτικά και δημιουργικά προγράμματα καθώς και στην ειδική αγωγή.

Ανήκει στους πρωτεργάτες της νέο-αφήγησης στην Ελλάδα κι αφηγείται πειραματικά από το 1989 και επαγγελματικά από το 1993.

Ο χώρος είναι γι' αυτήν καθοριστικός, δημιουργεί «στέκια παραμυθιών» με σταθερές εμφανίσεις σε συγκεκριμένους χώρους

και την ενδιαφέρει να συνεργάζεται τακτικά με Μουσεία.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια φιλοξενείται σταθερά, με απόλυτα δημιουργικό τρόπο, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης.

Το πλούσιο βιογραφικό της την καθιστά μια από τους πιο έμπειρους παραμυθάδες στην Ελλάδα και έχει επηρεάσει με το στυλ της νεότερες γενιές αφηγητών.

Έχει καταπιαστεί με πολλά και διαφορετικά είδη κειμένων, τόσο από την προφορική παραδοσιακή όσο και από την γραπτή λογοτεχνία, ενώ συχνά αφηγείται και γράφει δικά της κείμενα.

Διδάσκει για την τέχνη της αφήγησης από το 1995 έχοντας διαμορφώσει τη δική της μέθοδο διδασκαλίας. Αρθρογραφεί και λαμβάνει μέρος σε συνέδρια και εκπαιδευτικές ημερίδες, τακτικά.

Την ενδιαφέρει ο συν-τονισμός με το ακροατήριο και η μετα-μόρφωση του χρόνου σε α-χρόνο, μέσα από τα εργαλεία της γλώσσας, της φωνής και της αναπνοής που δίνει στο σώμα μια λειτουργική ετοιμότητα «σαν να χορεύει». Δεν αποστηθίζει ... «τραγουδάει» τα παραμύθια - κυρίως ελληνικά - και ψάχνει μίαν αρμονική σχέση της γλώσσας μεταξύ παλιού και νέου.

Έχει συνεργαστεί με το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης, το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, το Μουσείο του Λουτρού των Αέρηδων, το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, το ίδρυμα Κατακουζηνού, το Μουσείο Παιδικής Τέχνης, Το Κολέγιο Αθηνών, τα θέατρα Μεταξουργείο και Φούρνος, το Τοαί στη Σαχάρα, το Μπαράκι του Βασιλη, το Παιδικό Μουσείο, κ.α. Έχει αφηγηθεί σε διάφορους χώρους σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Το Νοέμβριο του 2003 αντιπροσώπευσε την Ελλάδα στο ετήσιο φεστιβάλ παραμυθιών "Berliner Marchentage", στο Βερολίνο.

Το 2000 αφηγήθηκε 13 ελληνικά παραμύθια στην ελληνική τηλεόραση, ΕΤ1, με τίτλο «ψέματα κι αλήθεια έτσι λεν τα παραμύθια».

Τον Μάρτιο του 2006, στο πλαίσιο του εορτασμού των είκοσι χρόνων του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, δημιούργησε επί παραγγελία και αφηγήθηκε στο χώρο του Μουσείου ένα παραμύθι, με θέμα τα κυκλαδικά ειδώλια.

Έχει αφηγηθεί λογοτεχνικά έργα και έχει δημιουργήσει αφηγήματα επί παραγγελία.

Γράφει τακτικά και δημοσιεύει παραμύθια και παραδόσεις, βασισμένα σε παραδοσιακό υλικό, στην παιδική εφημερίδα «Ερευνητές» της εφημερίδας Καθημερινής, του Σαββάτου.

Επιμένει στις μελέτες της, για το παραμύθι, στα ελληνικά λαϊκά παραμύθια, και μάλιστα στην στενή τους σχέση με το δημοτικό τραγούδι. Η προσωπική της έρευνα την έχει οδηγήσει στην πεποίθηση, ότι παρόλο που το λαϊκό παραμύθι είναι είδος οικουμενικό και οι ίδιες ιστορίες βρίσκονται σε όλους τους λαούς, η «μουσικότητα» του αφηγήματος και η δύναμή του, έχουν, κατά πολύ, να κάνουν με το αν αυτό είναι περισσότερο ή λιγότερο κοντά στα γλωσσικά βιώματα του αφηγητή. Κατά συνέπεια, ο δικός της τομέας ενδιαφέροντος επικεντρώνεται, κυρίως, στην Ελλάδα, την εγγύς ανατολή και τα Βαλκάνια.

Άλλωστε, τα τελευταία χρόνια, η έρευνά της έχει στραφεί στην διαφορετική ρυθμολογία που αποκτά ένα συγκεκριμένο παραμύθι - όπως αυτό προκύπτει από την μελέτη των παραλλαγών του - ανά την Ελλάδα.

Ενδιαφέρεται όχι μόνο για την σωστή έρευνα και μετάδοση του προφορικού λόγου, αλλά κυρίως για την ζωντανή σχέση του με την σύγχρονη εποχή, μέσα από τους όποιους δημιουργικούς μετασχηματισμούς συνεπάγεται αυτή η σχέση

Τηλ. Επικοινωνίας: ΣΑΣΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ, 210 – 9572613, 6972 261037

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ FESTIVAL Το 1997 και το 1998 πήρε μέρος, ως αφηγήτρια – παιδαγωγός, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα festival, για το λαϊκό παραμύθι, και την τέχνη της αφήγησης, μέσα στις βιβλιοθήκες των δημοτικών σχολείων του Κολεγίου Αθηνών, με στόχο την βιωματική επαφή των μαθητών με τον προφορικό λόγο. Αφηγήθηκε παραμύθια, συντόνισε εργαστήρια μυθοπλασίας με τα παιδιά και σε συνεργασία με την υπεύθυνη της βιβλιοθήκης κα Παπάζογλου Νάντα, συντόνισε ομάδα εκπαιδευτικών, με στόχο τη δημιουργία νέων ιστοριών από τα παιδιά και την παρουσίαση ποικίλων καλλιτεχνικών δράσεων σε σχέση με τα παραμύθια και τον λαϊκό πολιτισμό γενικότερα.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ. Το Δεκέμβρη του 1997, επιμελήθηκε και συνδιοργάνωσε με το θέατρο Φούνρος, τριήμερη συνάντηση για το λαϊκό παραμύθι με ειδικούς του είδους και σύγχρονους επαγγελματίες παραμυθάδες.

ΑΡΘΡΑ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ. Έχει αρθρογραφήσει και εισηγηθεί για το θέμα της προφορικής αφήγησης, σε σχετικές συναντήσεις, εκπαιδευτικές ημερίδες και συνέδρια, στην Αθήνα και αλλού.

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ. Το 1998 εμφανίστηκε στην ΕΤ1, στην παιδική σειρά με ελληνικά λαϊκά παραμύθια “Ψέμματα κι αλήθεια έτσι λεν τα παραμύθια”, σε σκηνοθεσία Μάνθου Σαντοριναίου, πρωταγωνιστώντας ως παραμυθού και έχοντας την επιμέλεια των κειμένων. Η σειρά επαναλήφθηκε τέσσερις φορές ως σήμερα, και σημείωσε επιτυχία σε παιδιά και ενήλικες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. Από το 2000 ως το 2006 συνεργάστηκε με την δημοτική βιβλιοθήκη “Αλέκος Κοντόπουλος”, στην Α. Παρασκευή, με αφήγηση παραμυθιών σε τακτική βάση, στο χώρο της βιβλιοθήκης. Το πρόγραμμα, που αποτέλεσε πρωτοπορία για τα ελληνικά δεδομένα είχε ως στόχο τη φιλαναγνωσία, και παρουσίασε αξιοσημείωτη προσέλευση μικρών και μεγάλων. Η αφήγηση παραμυθιών γίνονταν κάθε Σάββατο και παρουσιάστηκαν ποικίλα προγράμματα, τα οποία η Σάσα Βούλγαρη σχεδίασε ανάλογα με τις ανάγκες της βιβλιοθήκης. Παρουσιάστηκαν προγράμματα με ελληνικά παραμύθια, με παραμύθια από το έργο των αδερφών Grimm, του Άντερσεν, παραμύθια για τα Χριστούγεννα κ.α.

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ. Από το 1998 συνεργάζεται σταθερά με τη βιβλιοθήκη του Κολεγίου, πραγματοποιώντας κάθε χρόνο, προγράμματα στις βιβλιοθήκες όλων των σχολείων από το Δημοτικό έως και το Λύκειο. Έχει παρουσιάσει προγράμματα με ελληνικά παραμύθια διάφορων περιοχών της χώρας, αφηγήματα του Παπαδιαμάντη, ιστορίες από τον Ηρόδοτο, Μικρασιατικά παραμύθια κ.α.

BERLINER MARCHENTAGE. Το Νοέμβριο του 2003 ήταν η μόνη από τους Έλληνες παραμυθάδες που επιλέχτηκε να αντιπροσωπεύσει την χώρα της στο μεγάλο ετήσιο φεστιβάλ παραμυθιών “Berliner Marchentage”, στο Βερολίνο, όπου η Ελλάδα ήταν η τιμώμενη χώρα. Έκανε συνολικά δέκα εμφανίσεις σε βιβλιοθήκες, πολιτιστικούς χώρους, θέατρα, για μικρούς και για ενήλικες, αποσπώντας εξαιρετικές κριτικές και αποτέλεσε την διαρκέστερη παρουσία του φεστιβάλ.

BIENNALE ΝΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ, ΑΘΗΝΑ 2003. Συμμετείχε με παράλληλη αφήγηση που δημιουργήθηκε επί τούτου, στο έργο – εγκατάσταση “Ταξίδι μέσα”, της Κατερίνας Μπαραμπούτη. Η αφήγηση ήταν αυτοσχεδιαστική και στηριζόταν σε λέξεις κλειδιά που δίνονταν από τους επισκέπτες.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΡΟΜΟΥ. Τον Ιούλιο του 2004 πήρε μέρος στο Φεστιβάλ Δρόμου “Ταξίδια στο Φαντασιακό – αφέρωμα στον Γιαννούλη Χαλεπά”, στην Τήνο, όπου της παραγγέλθηκε να δημιουργήσει και να αφηγηθεί σε μορφή παραμυθίου τη ζωή του Τήνιου γλύπτη.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΟΡΤΙΤΣΑΣ. Το Σεπτέμβρη του 2002, πήρε μέρος στο τριήμερο συνέδριο που οργανώθηκε από το Μουσείο Πορτίτσας στα Άγραφα, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου της παραγγέλθηκε η αφήγηση παραμυθιών, με υλικό από το συγκεκριμένο τόπο.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ. Συνεργάζεται σταθερά από το 1999, στο Χριστουγεννιάτικο και σε άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Τον Απρίλιο του 2004, παρουσίασε – έπειτα από σχετική παραγγελία – πρόγραμμα αποκλειστικά με ελληνικές παραδόσεις (ήτοι ιστορίες που οι νεοέλληνες των παλαιότερων γενεών αφηγούνταν ως γεγονότα).

ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ. Συνεργάστηκε για επτά συνεχόμενα έτη σε επιμορφωτικά σεμινάρια και αφηγήσεις. Τον Νοέμβρη του 2000 στήριξε το εισαγωγικό της σεμινάριο σε εκπαιδευτικούς, πάνω σε ένα έκθεμα του μουσείου, με θέμα διαπολιτισμικό.

ΛΟΥΤΡΟ ΤΩΝ ΑΕΡΗΔΩΝ. Τον Φεβρουάριο του 2005, δημιούργησε και αφηγήθηκε στο χώρο του μουσείου, κείμενα βασισμένα σε μια παλιά ανατολίτικη ιστορία. Το πρόγραμμα απευθύνονταν αποκλειστικά σε ενήλικες και αποτέλεσε πολύ μεγάλη επιτυχία. Η Σάσα Βούλγαρη έφτιαξε έναν περίτεχνο αφηγηματικό ιστό στο χαρακτήρα των Χιλίων και Μίας Νυχτών, ενώ επινόησε ιστορίες ειδικά για την περίπτωση. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα συνοδεύονταν, σε μια σφιχτοπλεγμένη δομή, από μουσική, που έπαιξε η Έφη Πολίτη, με μια ποικιλία από πνευστά και επαναλήφθηκε την επόμενη χρονιά.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ. Τον Μάρτιο του 2006, στα πλαίσια του εορτασμού των είκοσι χρόνων του Μουσείου, η Σάσα Βούλγαρη δημιούργησε ειδικά για την περίπτωση και αφηγήθηκε στο χώρο του Μουσείου ένα παραμύθι, με θέμα τα κυκλαδικά ειδώλια. Έκτοτε, ξεκίνησε μία σταθερή συνεργασία με το Μουσείο, που συνεχίζει, με το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση ποικίλων προγραμμάτων.

ΙΑΡΥΜΑ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ. Το Μάρτιο του 2007 βιντεοσκοπήθηκε σε αφήγηση αρχαιοελληνικών μύθων, σε σχέση με τους γεννιότερες της πόλης της Αθήνας – Θησέα, Κέκροπα, Αθηνά και Ποσειδώνα, για την έκθεση: «Συνάντηση στην Αρχαία Αγορά».

ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΛΑΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ. Το Μάιο του 2007 παρουσίασε στο χώρο του Μουσείου ιστορίες από τις Χίλιες και Μία Νύχτες. Το πρόγραμμα επαναλήφθηκε με νέες ιστορίες το 2008.

Σάσα Βούλγαρη Τηλ. 210 9572613, 6972 261037

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Παραμυθάδες, παραμυθόφιλοι και παραμυθομανείς βγάζουν τα απωθημένα τους στη σκηνή του Φούρνου κι ένα κοινό λιγότερο ή περισσότερο εθισμένο στις δυνατότητες των πολυμέσων και τα εντυπωσιακά εφέ, καλείται να ανακαλύψει ξανά μικρές και μεγάλες αλήθειες μέσα από τη λιτή αφήγηση παραμυθιών. Ο λόγος για την Τριήμερη Συνάντηση για το Παραμύθι που διοργανώνει ο Φούρνος και η ψυχοπαιδαγωγός – παραμυθού Σάσα Βούλγαρη στις 19, 20 και 21 Δεκεμβρίου.

Ελευθεροτυπία, 12 Δεκεμβρίου, 1997

Η Βούλγαρη, εδώ και μερικά χρόνια, αφηγείται τακτικά παραμύθια στο αθηναϊκό κοινό... [...] Είναι η πρώτη φορά που αποπειράται κάποιος να διηγηθεί ιστορίες από τις “Χίλιες και μία Νύχτες” στην Ελλάδα.

Βασίλης Τσακίρογλου, Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 7 Ιουνίου 1998

Την μαγεία του παραμυθά φιλοδοξεί να περάσει μέσα από την τηλεόραση η νέα σειρά της ΕΤ 1 “Ψέμματα κι αλήθεια, έτσι λεν τα παραμύθια”. [...] Τα παραμύθια αυτά ζωντανεύουν από γενιά σε γενιά με τους παραμυθάδες, που έχουν την ικανότητα μόνο με τη φωνή, την κίνηση και τη μουσική, να ταξιδεύουν τα παιδιά σε χώρους μαγικούς. Παραμυθού της σειράς είναι η Σάσα Βούλγαρη και μαζί της οι μουσικοί Βασίλης Βασιλάτος και Τάσος Λώλης, ενώ η σκηνοθεσία είναι του Μάνθου Σαντοριναίου.

Ραδιοτηλεόραση, 7-13 Μαρτίου, 1998

Δεν χρειάζεται ειδικός φωτισμός, δεν χρειάζονται μάσκες ή κοστούμια. Η δύναμη της αφήγησης είναι αρκετή για να ζωντανέψει μια ιστορία. [...] Θα την ακούσουμε να ζωντανεύει θρύλους και παραδόσεις της Ελλάδας μέσα από νανουρίσματα και παραδοσιακές ιστορίες, κυρίως όμως μέσα από “το πιο μουσικό παραμύθι που έχει γραφτεί ποτέ. Το Μυρολόγι της φώκιας του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.

Χάρις Ποντίδα, Ταχυδρόμος, 27 Απριλίου, 2002

Χαρισματική νεαρή παραμυθού η Σάσα Βούλγαρη προτιμά τις ελληνικές ιστορίες. Δίνει έμφαση στον αυτοσχεδιασμό και τη συμμετοχή του κοινού. Και δεν έχει μόνο τη φωνή της. Στην αφήγησή της προσθέτει τραγούδια, γνωμικά, ήχους από πέτρες και ξύλα.

Ευάνας Βενάρδου, Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 16. Δεκεμβρίου, 2001

[...] Σε λίγο θα δω ένα τσούρμο παιδιά να περιμένουν ιστορίες και μυθοπλασίες από το στόμα της Σάσας Βούλγαρη. Το μπαρ που συνήθως υποδέχεται ενήλικες, εκείνη την ημέρα άνοιξε την πόρτα σε μπόμπιρες κάθε ηλικίας. Η αφήγηση της Βούλγαρη εμπλουτίζεται με ξύλινες κουτάλες και μικρά αντικείμενα. Η φωνή της αλλάζει και τα χέρια της ανοίγουν μια μεγάλη αγκαλιά.

Γιώργος Βλαχογιάννης, Έψιλον 7 Απριλίου 2002

Η Σάσα Βούλγαρη είναι σπουδαία δημιουργός. Και ονομάζω πολύ συνειδητά “δημιουργό” αυτήν την επαγγελματία παραμυθού που δέκα χρόνια τώρα διηγείται και διηγείται και διηγείται... Η Βούλγαρη δεν αναπαράγει τα λαϊκά ή διεθνή παραμύθια που παρουσιάζει: Τα ανανεώνει κάθε φορά που τα φώτα χαμηλώνουν... Μην τη χάσετε εσείς και τα παιδιά σας.

Τατιάνα Καποδίστρια, Ταχυδρόμος, 27 Δεκεμβρίου 2003

- Οι γιαγιάδες δε λένε πια παραμύθια. Η Σάσα Βούλγαρη όμως, η γνωστή παραμυθού, ξέρει καλά να μιλά για στοιχειά κι αερικά, για μάγισσες και πεντάμορφες, για δράκους και πρίγκιπες...

- Η ζεστασιά των παραμυθιών του κόσμου από τα χείλη της εκφραστικής Σάσας Βούλγαρη και με τη συνοδεία μουσικής.

- Με λεπτούς χρωματισμούς στη φωνή και εκφραστικότητα η Σάσα Βούλγαρη αφηγείται παραμύθια.

- *Κι αν θέλετε ακόμα περισσότερο παραμύθι, η Σάσα Βούλγαρη μας προσκαλεί σε βραδιές αφήγησης με τον τίτλο «Το γαϊτάνι με τα παραμύθια» στο Θέατρο Μεταξουργείο κάθε βράδυ στις 25-30 Δεκεμβρίου και 2-6 Ιανουαρίου. Πιο μαγικές γιορτές δεν γίνονται.*

- *Η παραμυθού Σάσα Βούλγαρη ξεσκονίζει τα σεντούκια της παράδοσης και βγάζει από μέσα τις πιο όμορφες ιστορίες.*

Αθηνόραμα – αποσπάσματα.

Τι από όλα τα παραπάνω θα μπορούσα, λοιπόν να κρατήσω για τα παραμύθια; Ό,τι κι αν σημαίνει για όλους εμάς ένα παραμύθι, ίσως να αρκεί μια φράση της Σάσας: «Κάποτε έρχεται αυτή η θεία μέθεξη, αυτό το μαγικό πράγμα και είναι φορές που αισθάνεσαι ότι χορεύει το σύμπαν γύρω σου. Δεν εννοώ μόνο οι άνθρωποι, αλλά και η αίθουσα, τα καθίσματα, τα πάντα. Και αυτές οι στιγμές είναι που σου δίνουν το κουράγιο να πεις ναι, αξίζει αυτό το πράγμα να το κάνω, αξίζει... »

**Από συνέντευξη στην Τίνα Λυγδοπούλου,
περ. «Μετρό», αφιέρωμα στο παραμύθι, Ιανουάριος 2004**

Υπάρχουν χιλιάδες παραλλαγές για ένα παραμύθι, προσαρμοσμένες στην κουλτούρα κάθε τόπου. Υπάρχουν παραμύθια για παιδιά και για ενήλικους. Παραμύθια «πικάντικα» και παραμύθια που μπορούν να κατευνάσουν ακόμη και τα πιο ζωηρά - παιδικά - πνεύματα. Ιστορίες «μυθικών» ανθρώπων και χώρων που μπορούν να μετατραπούν σε παραμύθι. Γι' αυτό άλλωστε υπάρχουν και οι σύγχρονοι παραμυθάδες. Ένας από αυτούς, η **Σάσα Βούλγαρη**, αναλαμβάνει να μας ξεναγήσει στον κόσμο των φανταστικών ιστοριών. Αυτών που ξεκίνησαν από κάποια αληθινή ιστορία, για να μετατραπούν με το πέρασμα των χρόνων, μέσω της προφορικής παράδοσης, σε παραμύθια.

Από συνέντευξη στην Ελίνα Μπέη, Το Βήμα των Χριστουγέννων, 25 Δεκεμβρίου 2004

[...] Η παραμυθού Σάσα Βούλγαρη βασίζεται σε παλαιές παραλλαγές ιστοριών από τις Αραβικές χώρες, την Ινδία, την Περσία, την Τουρκία και τη Μικρά Ασία και αφηγείται τη δικιά της ιστορία.

Καθημερινή, Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2006

Η παραμυθού Σάσα Βούλγαρη αφηγείται παλιές ιστορίες της Ανατολής υπό τον τίτλο «Το πουλί του κόσμου» στο Λουτρό των Αέρηδων [...]

Το Βήμα της Κυριακής, 15 Ιανουαρίου 2006

«Η ανταπόκριση που έχουμε στα παιδικά προγράμματα του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης (Νεοφύτου Δούκα 4) είναι αισθητή τόσο από παιδιά όσο και από ενήλικους» μας λέει η Σάσα Βούλγαρη. Η ίδια υφαίνει καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς έναν κόσμο με παραμύθια και θρύλους από κάθε γωνιά της Γης, που συνδέονται θεματικά με εκθέματα και χώρους του Μουσείου. Με εργαλεία την τέχνη του προφορικού λόγου, τη φωνή και μουσικά όργανα από όλο τον κόσμο, μας ταξιδεύει στη Ρωσία, στα παραμύθια του Αντερσεν, σε ιστορίες με σειρήνες, δράκους, τέρατα μυθικά, γοργόνες, δέντρα, ζώα μαγικά και, βεβαίως, σε χριστουγεννιάτικες αφηγήσεις.

Το Βήμα, Τετάρτη 24 Δεκεμβρίου 2008

Η Σάσα Βούλγαρη είναι μια αυτοδίδακτη, «επαγγελματίας» παραμυθού, πρωτεργάτισσα της αναβίωσης της τέχνης της αφήγησης στην Ελλάδα.

Το πρόγραμμα που παρουσίασε με τίτλο «Οι δράκοι κοιμούνται με τα μάτια ανοιχτά» σχεδιάστηκε πρώτη φορά φέτος και δόθηκε σε μια σειρά παραστάσεων τον Απρίλιο και το Μάιο στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης όπου θα έχουμε την ευκαιρία να την ξαναδούμε μέσα στον επόμενο χρόνο. «Οι Δράκοι με απασχολούν από το 1993, όταν πρωτοασχολήθηκα με το θέμα της Δρακοντοκτονίας σε μια απόπειρα διδακτορικής διατριβής που δεν ευόδωσε. Το παραμύθι που με σημάδεψε και με καθοδηγεί ως σήμερα είναι ένα πανάρχαιο παραμύθι που μου αφηγούνταν ο παππούς μου. Ο τίτλος του προγράμματος παραπέμπει σε κάτι μαγικό: ο παππούς μου έλεγε ότι όταν ο Δράκος έχει τα μάτια ανοιχτά κοιμάται και «βλέπει» με τα μάτια κλειστά. Η λέξη Δράκος προέρχεται από το αρχαιοελληνικό δέρκομαι, που σημαίνει βλέπω καθαρά και οι Δράκοι ήταν πάντα πλάσματα τρομακτικά αλλά και φύλακες μυστικών και γνώσεων», ανέφερε σε συνέντευξη της στην «Κ» η Σάσα Βούλγαρη.

Απόσπασμα συνέντευξης στην Σάντρα Βούλγαρη, Καθημερινή, Τρίτη 12 Αυγούστου 2008.

Η αφίσσα, που διαφημίζει τις «παραστάσεις» αφήγησης παραμυθιών της παραμυθούς Σάσας Βούλγαρη γράφει: «Παραμύθια στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης για μικρούς και μεγάλους». Είναι γεγονός ότι το ίδιο ακριβώς μαγεύονται και οι μεγάλοι, όπως τα παιδιά, όταν ακούν, όπως διαπίστωση πρόσφατα, τον υπέροχο αφηγηματικό λόγο της Σάσας Βούλγαρη, η οποία άλλοτε με συνεργασία μουσικού και άλλοτε εντελώς μόνη της, κατορθώνει να επικοινωνήσει συναισθηματικά με τους ακροατές/θεατές των

«παραστάσεων» της. Αυτή τη φορά την απολαύσαμε μόνη της. Τρία χρόνια συνεργάζεται με το συγκεκριμένο μουσείο της Αθήνας, εμπνεόμενη από τις εικαστικές παραστάσεις των αρχαίων αγγείων και τα άλλα εκθέματά του. Οι αίθουσες, όπου αφηγείται τα λαϊκά παραμύθια, είναι υποβλητικές, με υπέροχη αρχιτεκτονική, προσδίδοντας και αυτές αισθητική απόλαυση στους επισκέπτες και πρόσθετη έμπνευση στην ίδια. Μας αφηγήθηκε τα εξής παραμύθια: ένα αρχαιοελληνικό θρύλο/μύθο για τις Νύμφες, το νεοελληνικό λαϊκό παραμύθι «Η κυρα-Κάλω», το σέρβικο «Ο Μάρκο Κράλι» (λαϊκός ήρωας της Σερβίας) και το λαϊκό παραμύθι του χωριού Πορτίτσα της Καρδίτσας «Γιάννης και δράκος». Ο υπότιτλος του τρέχοντος αφηγηματικού κύκλου είναι «Αρχαιοελληνικοί μύθοι και θρύλοι του κόσμου γεμάτοι όντα αλλόκοτα», υποδηλωτικός του περιεχομένου των αφηγηματικών κειμένων. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα στους ακροατές/θεατές της «παραστάσης» να ταξιδέψουν, χωρίς φόβο και κίνδυνο φυσικά, παρέα με Κένταυρους, Γοργόνες, Φίδια φτερωτά, Δράκοντες, Λάμιες, Σειρήνες, Αερικά, Ρουφήχτρες και πονηρές Νεράιδες. Η Σάσα Βούλγαρη αποτελεί εγγύηση για ένα τέτοιο μαγευτικό ταξίδι. Τον αφηγηματικό λόγο της πολυτάλαντης και δραστήριας Σάσας Βούλγαρη (με πλουσιότατο βιογραφικό) συνοδεύουν κρουστά όργανα (μαράκες, αφρικανικές καλίμπες, μπεντίρ, ιδιόφωνα όργανα, όπως κρόταλα κλπ.), τα οποία η παραμυθού χειρίζεται με δεξιοτεχνία, υποβάλλοντας συναισθηματικά το ακροατήριο και διευκολύνοντάς το να «ζήσει» τα δρώμενα, λες και είναι παρόν στον ιστορικό δραματικό χρόνο και χώρο. Η συναρπαστική της αφήγηση έχει ως χαρακτηριστικά της στοιχεία: την αυξομείωση και τη δραματική ένταση - κατά σημεία - της φωνής, τη λυρικότητα και τη μουσικότητα (υφολογικά στοιχεία), την εκβολή μελωδικών ήχων, με σκοπό την έκφραση ανθρώπινων συναισθημάτων, τη ρυθμική και έμμετρη εν πολλοίς εκφορά του λαϊκού λόγου κ.ο.κ. Η περιπλάνησή της, παρέα με τους παλιούς και νέους φίλους της θα συνεχιστεί στο επόμενο δίμηνο με «Τα Δάκρυα της Γης: Τα ζώα που μιλούν. Τα δέντρα που πονούν».

Κριτική του Θανάση Καραγιάννη, στο Ριζοσπάστη, Μάρτιος του 2009